مرور

مقالاتی در ادبیات و سیاست

«دعوت به تماشای دوزخ» مجموعه‌مقالاتی است درباره ادبیات و سیاست که به انتخاب و ترجمه عبدالله کوثری در انتشارات فرهنگ جاوید منتشر شده است. عبدالله کوثری مترجمی است که آثار زیادی از نویسندگان مطرح آمریکای لاتین را ترجمه کرده است و اگرچه کار او در عرصه ترجمه به ادبیات آمریکای لاتین محدود نبوده و آثاری از نویسندگان و متفکران دیگر نقاط جهان را نیز در برمی‌گیرد، اما نگاهی به فهرست کتاب «دعوت به تماشای دوزخ» و نام نویسندگانی که مقالات‌شان در این کتاب آمده نشان می‌دهد که در این کتاب نیز سهم عمده‌ای به نویسندگان آمریکای لاتین اختصاص داده شده و به‌ویژه به ماریو بارگاس یوسا که چند رمان مهمش توسط کوثری به فارسی برگردانده شده است. کتاب «دعوت به تماشای دوزخ» شامل ۳۵ مقاله است که در دو بخش با عنوان‌های «ادبیات» و «سیاست» تنظیم شده‌اند. این مقالات چنانکه کوثری در یادداشت آغاز کتاب اشاره کرده حاصل کمابیش بیست سال همکاری او با نشریات است و پیش از گردآوری در این کتاب در نشریات مختلفی چاپ شده‌اند. جزیک مقاله به نام «تجربه‌ای در ترجمه شعر در داستان‌های کودکان» که نوشته خود عبدالله کوثری است، باقی مقالات کتاب، ترجمه هستند. مقاله‌های «ریشه‌های بشریت: درباره دل تاریکی»، «شجاعت مایه رستگاری است: درباره پیرمرد و دریا»، «قهرمان، دلقک و تاریخ: درباره سرنوشت بشر»، «غریبه باید بمیرد: درباره بیگانه»، «دعوت به تماشای دوزخ: درباره مرگ در ونیز»، «آدم‌های بدوی»، «اسکندرانی»، «آینده ادبیات»، «صدسالگی بابلو نرودا»، همگی از ماریو بارگاس یوسا. مقاله «قهرمان علف و ایمان: تکاهی به تصویر حملت و دُن کیشوت دو شاهکار تفکر شمالی و جنوبی» نوشته ایوان سرگییویچ تورگنیف، «تامار» از ولادیمیر نابوکوف، «زبان شوق» از ماریو بارگاس یوسا، «اوفلیا دستخوش آب‌های گدار: اثر حکایت سرنوشت، زبان و ترجمه» نوشته روسلاو فژه، «مترجمان هاروبک‌ساب: نوشته خوخه لوییس بورخس و «تجربه‌ای در ترجمه شعر در داستان‌های کودکان» نوشته عبدالله کوثری، مقالاتی هستند که بخش اول کتاب با عنوان «ادبیات» را شامل می‌شوند. بخش دوم کتاب هم با عنوان «سیاست» شامل این مقالات است: «نامه‌ای درباره سرشت انسوی» و «دیدار با آلا آخماتووا» نوشته ایزایا برلین، «درباره سوسیالیسم» نوشته آلکسی دو توکویل، «آرون و روشنفکران» نوشته فیون روشنفکران چگونه مطرود روشنفکران شد»، «نوشته استثنی هوفمان، «آیا اقتدارگرایان برنده می‌شوند؟: درباره دموکراسی‌های امروز که در میانه حسرت و نومیدی قرار دارند» نوشته مایکل ایگنیف، «وسلیی کروسمان» نوشته رابرت جندلر، «آخرین وسوسه ایوان کارامازوف» نوشته آریل دورفمن، «جنگ عادلانه نیست!» نوشته نُرَم چومسکی و پیلمر، «نامه‌ای کنار جسد: آیا رویاپردازان و اهل ادبیات باید آموزگاران واقعیت شوند؟» «مردی که زیاد می‌دانست» «فرهنگ آزادی»، «بحثی در استقلال فرهنگ‌ها»، «سرمایه‌داری، آزادی و اخلاق»، «هنری بی‌معیار امروز» و «ژولیت» همگی نوشته ماریو بارگاس یوسا. «امپراتوری ایران و آزادی یونانی» نوشته آرناللو مومیلیانو و «دکتر آدمیت در لندن» نوشته جان کرنی.

دعوت به تماشای دوزخ

یوسا، بورخس، برلین، توکویل و ...

ترجمه عبدالله کوثری

نشر فرهنگ جاوید

همچنین علاوه‌بر مقالاتی که نام‌شان است، مه صحافیه نیز در کتاب «دعوت به تماشای دوزخ» به چاپ رسیده است که عبارتند از: «سرخوشی و کمال: گفت‌وگوی رابرت بویز و جین بل – ولادا با ماریو بارگاس یوسا»، «ترونسکی از نزدیک: گفت‌وگوی آندره پارینو با آندره ترنون»، «آزادی انتخاب: گفت‌وگوی لُرِن آن با میلتون فریدمن».

در «دعوت به تماشای دوزخ» با موضوعات و بحث‌های متنوعی در باب ادبیات و سیاست و فرهنگ مواجه می‌شویم که برای می‌توانند بررشی‌هایی را در خور خواننده ایجاد کند و بسط دهند. پرسش‌هایی در باب آزادی، حق، اقتدار، ادبیات، تعهد نویسنده، این‌که ادبیات و کتاب در آینده به چه سرنوشتی دچار خواهد شد و بحث‌هایی خواندنی مختلفی حاپ شده‌اند. جزیک مقاله به نام «تجربه‌ای در ترجمه شعر در داستان‌های کودکان» که نوشته خود عبدالله کوثری است، باقی مقالات کتاب، ترجمه هستند. مقاله‌های «ریشه‌های بشریت: درباره دل تاریکی»، «شجاعت مایه رستگاری است: درباره پیرمرد و دریا»، «قهرمان، دلقک و تاریخ: درباره سرنوشت بشر»، «غریبه باید بمیرد: درباره بیگانه»، «دعوت به تماشای دوزخ: درباره مرگ در ونیز»، «آدم‌های بدوی»، «اسکندرانی»، «آینده ادبیات»، «صدسالگی بابلو نرودا»، همگی از ماریو بارگاس یوسا. مقاله «قهرمان علف و ایمان: تکاهی به تصویر حملت و دُن کیشوت دو شاهکار تفکر شمالی و جنوبی» نوشته ایوان سرگییویچ تورگنیف، «تامار» از ولادیمیر نابوکوف، «زبان شوق» از ماریو بارگاس یوسا، «اوفلیا دستخوش آب‌های گدار: اثر حکایت سرنوشت، زبان و ترجمه» نوشته روسلاو فژه، «مترجمان هاروبک‌ساب: نوشته خوخه لوییس بورخس و «تجربه‌ای در ترجمه شعر در داستان‌های کودکان» نوشته عبدالله کوثری، مقالاتی هستند که بخش اول کتاب با عنوان «ادبیات» را شامل می‌شوند. بخش دوم کتاب هم با عنوان «سیاست» شامل این مقالات است: «نامه‌ای درباره سرشت انسوی» و «دیدار با آلا آخماتووا» نوشته ایزایا برلین، «درباره سوسیالیسم» نوشته آلکسی دو توکویل، «آرون و روشنفکران» نوشته فیون روشنفکران چگونه مطرود روشنفکران شد»، «نوشته استثنی هوفمان، «آیا اقتدارگرایان برنده می‌شوند؟: درباره دموکراسی‌های امروز که در میانه حسرت و نومیدی قرار دارند» نوشته مایکل ایگنیف، «وسلیی کروسمان» نوشته رابرت جندلر، «آخرین وسوسه ایوان کارامازوف» نوشته آریل دورفمن، «جنگ عادلانه نیست!» نوشته نُرَم چومسکی و پیلمر، «نامه‌ای کنار جسد: آیا رویاپردازان و اهل ادبیات باید آموزگاران واقعیت شوند؟» «مردی که زیاد می‌دانست» «فرهنگ آزادی»، «بحثی در استقلال فرهنگ‌ها»، «سرمایه‌داری، آزادی و اخلاق»، «هنری بی‌معیار امروز» و «ژولیت» همگی نوشته ماریو بارگاس یوسا. «امپراتوری ایران و آزادی یونانی» نوشته آرناللو مومیلیانو و «دکتر آدمیت در لندن» نوشته جان کرنی.

عطف

گفتگوهایی با بورخس

«خوخه لوئیس بورخس، آخرین مصاحبه و گفتگوهای دیگر» کتابی است شامل یک گفتگوی بلند و دو گفتگوی کوتاه که با خوخه لوئیس بورخس، نویسنده مشهور آرژانتینی، انجام شده است. بخش عمده‌ای از این کتاب شامل گفتگوی مفصل ریچارد برکین با بورخس است و باقی شامل دو گفتگوی دیگر یا او از جمله آخرین گفتگویی که با بورخس انجام شده و ترجمه فارسی‌اش را چنانکه در توضیح پشت جلد کتاب آمده برای نخستین‌بار در این کتاب می‌خوانید. در آغاز گفتگوی مفصل برکین با بورخس یادداشتی از خود بورخس آمده است. او در بخشی از این یادداشت دیدگاه خود را درباره گفتگو گرفتن این‌گونه بیان کرده است: «یکی از جذابیت‌های بسیاری که زندگی ستاره‌ها برای من دارد (هرچند اعتقادی به ستاره‌بودن آدم‌ها ندارم) خواندن گفتگوهای ادبی و بحث درباره موضوعات ماقبل‌زیبایی آن‌هاست. از آن‌جا که در هر دو گزینه فوق خطر فروافتادن به ورطه تظاهر وجود دارد، باید عضو جا این موضوع را توضیح دهم که به زعم من گفتگو شکلی از بحث‌وجدل است؛ آثاری نظیر اعترافات جرمیت شاخانه نیست. بلکه نوعی تحقیق مشترک است.» ادبیات. کتاب‌ها و نویسندگان که در داستان‌های بورخس اغلب حضوری برزنگ داشته‌اند، بسای ثابت گفتگوهای او نیز هستند. داستان‌های جیمزی، کافکا، ملویل، دی‌کینوت و سروانتس. زبان و مرگ از جمله موضوعاتی هستند که بورخس در گفتگوی که ریچارد برکین با او انجام داده است از آن‌ها سخن گفته است.

در بخشی از این گفتگو از زبان بورخس می‌خوانیم: «تجربه خواندن یک کتاب دست‌کمی از تجربه سفر یا عاشق‌شدن ندارد. به زعم من خوانندن آثار برکلی، امرسون و شاو تجربه‌هایی واقعی مثل سفرکردن به لندنند. البته من به واسطه خواندن آثار دیکنز و چسترتون و استیونسن لندن را دیده‌ام، متوجهی؟ خیلی از آدم‌ها هستند که می‌توانند در لندن باشند و هیچ‌چیز نبینند. این